

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie
MINDEF20250042906

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 24 november 2025
Betreft Ongewenste drone-activiteiten boven Defensierterreinen

Geachte voorzitter,

Het afgelopen weekend zijn ongewenste drone-activiteiten waargenomen boven twee defensierterreinen. Deze activiteiten hebben geleid tot de inzet van counterdrone-middelen van Defensie. In deze brief lichten wij uw Kamer in over de recente ontwikkelingen. Daarnaast informeren wij uw Kamer over de stappen die Defensie en partners ondernemen om ongewenste drone-activiteiten tegen te gaan.

In het weekend van 21 en 22 november zijn boven de militaire vliegvelden Volkel en Eindhoven ongewenste drone-activiteiten waargenomen. Het is tot op heden onbekend welke herkomst de waargenomen drones hebben. Hiernaar zal verder onderzoek plaatsvinden, onder andere door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Het vliegen met drones op en rondom (militaire) vliegvelden is niet toegestaan en vormt een bedreiging voor de vliegveiligheid, de militaire veiligheid en potentieel de nationale veiligheid. Het vliegverkeer van Eindhoven Airport is daarom enige tijd stilgelegd. Daarnaast is overgegaan tot inzet van zowel elektronische als kinetische middelen. Hierbij is een zorgvuldige inzet toegepast, teneinde risico's op ongewenste neveneffecten tot een minimum te beperken.

Los van bovenstaande incidenten heeft Defensie recent al substantieel geïnvesteerd in zowel onbemenste capaciteiten als counterdrone-systemen (C-UAS), mede naar aanleiding van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne, de verslechterde veiligheidssituatie, en de organisatie van de NAVO-top. De aanvullende investeringen in zowel detectiesystemen als C-UAS capaciteiten zullen versneld worden uitgevoerd. Uw Kamer wordt in de kamerbrieven 'Update investeringen in additionele C-UAS capaciteit' en 'A-brief maritieme kinetische counter-UAS' geïnformeerd over de aanvullende verwervingen die Defensie op korte termijn wenst te doen om deze C-UAS capaciteiten nog verder te versterken. Defensie trekt daarbij lessen uit de ervaringen uit Oekraïne.

Het effectief gebruiken van, en verdedigen tegen, onbemenste systemen is een kat-en-muis-spel en vereist snelle stappen in innovatie en opschaling. Omdat deze innovatie- en productiecapaciteit van strategisch belang is, heeft de Defensie Strategie voor Industrie & Innovatie twee relevante technologiegebieden als prioritair aangemerkt: intelligente systemen en sensoriek¹. Met het Actieplan Productiezekerheid Onbemenste Systemen (APOS) geeft Defensie invulling aan deze opgave voor wat betreft onbemenste systemen². Dat houdt in dat Defensie naast de urgente verwervingen voor de operationele gereedheid, ook de Nederlandse industrie uitdaagt om mee te denken over innovatieve oplossingen voor de krijgsmacht. Recent publiceerde Defensie daarom een *counter-strikedrone challenge*, waarin de markt wordt gevraagd om snel nieuwe oplossingen te bedenken. Defensie gaat de oplossingen samen met de markt testen in een operationele omgeving. Daarnaast beziet Defensie hoe het op korte termijn nog meer middelen ten behoeve van waarneming van drones kan verwerven.

Het voorkomen en tegengaan van ongewenste drone-activiteiten vereist een geïntegreerde aanpak van alle betrokken ministeries en instanties. Dat wordt onderstreept door de recent opgedane ervaring gedurende de NAVO-top in Den Haag. Defensie, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), de Nationale Politie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben hun operationele samenwerking reeds versterkt. De komende periode versterken deze partijen de bestaande structuur en afspraken rond ongewenste drone-activiteiten. Deze coördinatie en interdepartementale aanpak is noodzakelijk. Daarbij is relevant om mee te wegen dat het gebruik van drones naar verwachting verder zal toenemen, aangezien drones ook oplossingen bieden voor verschillende maatschappelijke uitdagingen.³

Het versterken van de capaciteiten in dit domein doet Nederland niet alleen. Er wordt actief gezocht naar internationale samenwerking met omringende landen en binnen de NAVO en de EU, zodat geleerde lessen kunnen worden uitgewisseld en interoperabiliteit kan worden versterkt. Binnen de EU neemt Nederland een voortrekkersrol in deze internationale samenwerking. Zo is Nederland samen met Letland en Kroatië *lead-nation* op de *priority capability area (PCA) drones & counterdrones*. Dit is onderdeel van de bredere Europese agenda om de defensiegereedheid te verhogen. De drone-incidenten van de afgelopen dagen laten wederom zien dat deze agenda met urgentie dient te worden uitgevoerd.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

DE STAATSECRETARIS VAN DEFENSIE

Ruben Brekelmans

Gijs Tuinman

¹ In de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie zijn de volgende prioritaire technologiegebieden aangewezen: Intelligente systemen, sensoriek, slimme materialen, ruimtevaart en de quantum. Daarnaast wordt de maritieme sector van strategisch belang geacht.

² De kernpunten van het Actieplan Productiezekerheid Onbemenste Systemen zijn gedeeld met uw Kamer als bijlage van de Strategische Actieagenda Industrie en Innovatie voor Defensie 2025 (STRAIIK-D).

³ Kamerstuk 30806, nr. 58: Rapport van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en partners over het initiatief Droneboost, dat zich richt op een strategische koers voor een krachtig drone-ecosysteem dat bijdraagt aan een veilig, welvarend en duurzaam Nederland.